

16^ο Δημοτικό Σχολείο Βέροιας

Η ιστορία της γραφής

Δ' τάξη

Δασκάλα: Παντοσή Ζωή

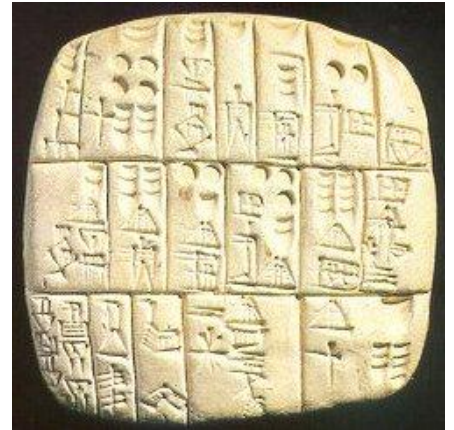
2011-2012

Οι πρώτες μορφές γραφής

Σφηνοειδής γραφή

Τα παλιότερα είδη γραφής ανακαλύφθηκαν από τους αρχαιολόγους στη Μεσοποταμία, στην περιοχή ανάμεσα στους ποταμούς Τίγρη και Ευφράτη, στο σημερινό Ιράκ. Εφευρέτες αυτής της γραφής ήταν οι Σουμέριοι.

Η γραφή ονομάστηκε σφηνοειδής γραφή γιατί τα γράμματα ήταν σφηνόσχημα σημεία, δηλαδή οριζόντια σφήνα και κάθετη σφήνα.

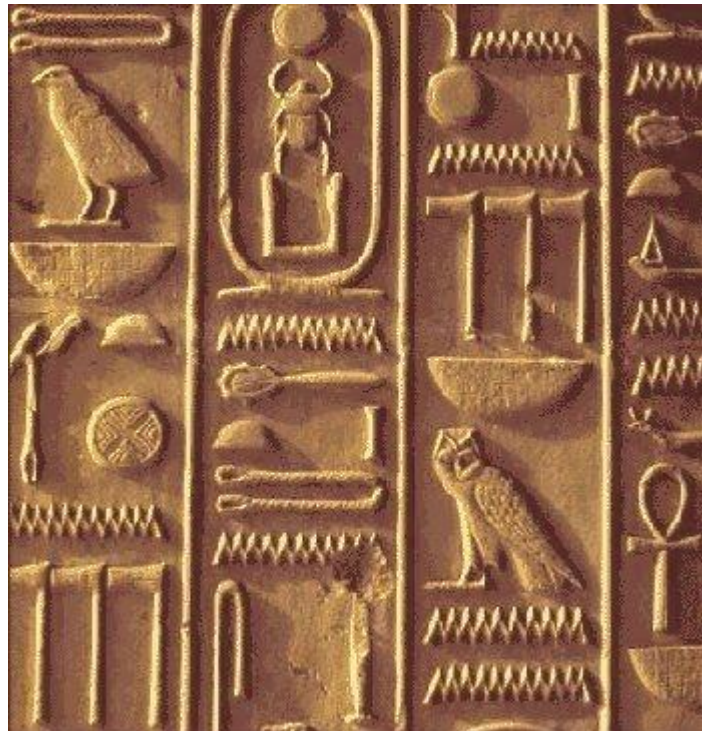

Πήλινη πινακίδα με σφηνοειδή γραφή

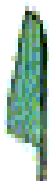

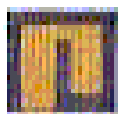

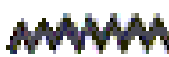

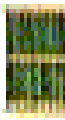
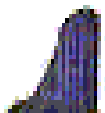

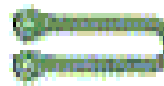

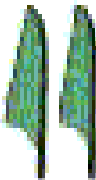

Ιερογλυφική γραφή

Τα ιερογλυφικά εμφανίστηκαν στην Αίγυπτο το 3100 π.Χ. περίπου.

Δεν ήξεραν όλοι οι Αιγύπτιοι να γράφουν, μόνο οι γραφείς. Αυτοί ήταν άνθρωποι με πολύ σημαντικά καθήκοντα και εργάζονταν για το Φαραώ. Έγραφαν πάνω σε πέτρα, πηλό ή πάπυρο. Ο πάπυρος φτιαχνόταν από το φυτό πάπυρος, που φύτρωνε στις όχθες του ποταμού Νείλου.

Ιερογλυφική γραφή της Αιγύπτου

 A	 B	 B	 C	 D	 E
 F	 G	 H	 H	 I	 J
 K	 L	 M	 N	 N	 O
 P	 Q	 R	 S	 T	 T
 U	 V	 W	 X	 Y	 Z

Τα ιερογλυφικά των αρχαίων Αιγυπτίων

Η γραφή των Μινωιτών

Η πρώτη γραφή των Μινωιτών στην Κρήτη έμοιαζε με τα ιερογλυφικά των Αιγυπτίων. Με αυτή τη γραφή είναι γραμμένος ο δίσκος που βρέθηκε στο παλάτι της Φαιστού, κοντά στη νότια Κρήτη.

Ο δίσκος της Φαιστού είναι φτιαγμένος από πηλό. Η διάμετρός του είναι 16 εκατοστά και το πάχος του 2,1 εκατοστά. Στις δύο όψεις του βρίσκονται 45 διαφορετικά σύμβολα που αναπαριστούν ανθρώπινες μορφές, ψάρια, πουλιά, έντιμα, φυτά κ.ά. Συνολικά υπάρχουν 241 σύμβολα και στις δύο πλευρές, τοποθετημένα σπειροειδώς. Τα σύμβολα χωρίζονται σε ομάδες και κατευθύνονται προς το κέντρο του δίσκου.

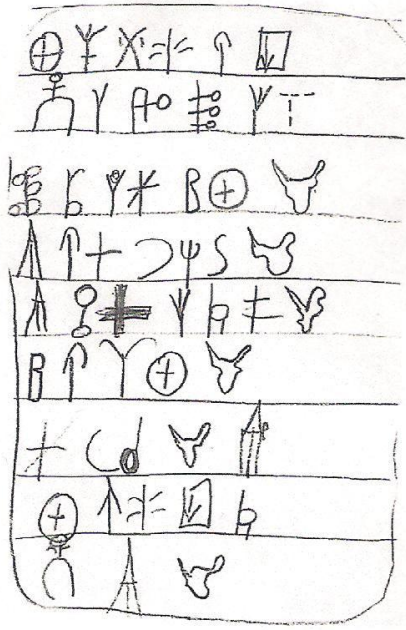
Ο δίσκος έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον πολλών αρχαιολόγων και έχουν γίνει πολλές προσπάθειες αποκρυπτογράφησης του. Κάποιοι πιστεύουν ότι πρόκειται για προσευχή, για τη διήγηση μιας ιστορίας, για ένα γεωμετρικό θεώρημα, για ημερολόγιο κ.ά. Παρόλα αυτά ο δίσκος παραμένει ένα άλυτο μυστήριο.

Στην Κρήτη εμφανίστηκε κατόπιν η Γραμμική Α', μια άλλη γραφή που ήταν πιο απλή, όμως δεν έχει ακόμη διαβαστεί από τους επιστήμονες.

Στις Μυκήνες την ίδια περίπου εποχή εμφανίστηκε η Γραμμική Β' την οποία κατάφεραν να αποκρυπτογραφήσουν.

(A1)	(A2)	(A3)	(A4)
(A5)	(A6)	(A7)	(A8)
(A9)	(A10)	(A11)	(A12)
(A13)	(A14)	(A15)	(A16)
(A17)	(A18)	(A19)	(A20)
(A21)	(A22)	(A23)	(A24)
(A25)	(A26)	(A27)	(A28)
(A29)	(A30)	(A31)	
(B1)	(B2)	(B3)	(B4)
(B5)	(B6)	(B7)	(B8)
(B9)	(B10)	(B11)	(B12)
(B13)	(B14)	(B15)	(B16)
(B17)	(B18)	(B19)	(B20)
(B21)	(B22)	(B23)	(B24)
(B25)	(B26)	(B27)	(B28)
(B29)	(B30)		

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΣΚΟΥ ΤΗΣ ΦΑΙΣΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΙΚΗ Β

Ο δίσκος της Φαιστού από τα παιδιά της ομάδας με πλαστελίνη.

Το αρχαίο ελληνικό αλφάβητο

Οι Αρχαίοι Έλληνες είχαν διάφορους μύθους για το ποιος δημιούργησε το πρώτο αλφάβητο: η Αθηνά , ο Προμηθέας , ο Ορφέας, οι Μούσες ,ο Κέκρωπας ,ο Σίσυφος κ.ά.

Άλλοι αποδίδουν την προέλευσή του στο φοινικικό αλφάβητο, το οποίο πρέπει να γνώρισαν οι Έλληνες καθώς ταξίδευαν στα τέλη του 9^{ου} π.Χ. αιώνα στην Ανατολική Μεσόγειο. Κάποιοι ιστορικοί υποστηρίζουν ότι το αρχαιοελληνικό αλφάβητο χρησιμοποιεί φοινικισμούς ,αλλά είναι το πρώτο πραγματικό αλφάβητο.

Οι Έλληνες πρόσθεσαν στο φοινικικό αλφάβητο τα φωνήεντα. Έγραφαν στην αρχή από τα δεξιά προς τα αριστερά και τα γράμματα ήταν πάντα κεφαλαία. Οι αριθμοί γράφονταν κι αυτοί με γράμματα του αλφαβήτου. Το ελληνικό αλφάβητο είχε πολλές παραλλαγές από τόπο σε τόπο. Ακόμη έγινε η βάση για τη δημιουργία του λατινικού αλφάβητου.

Αν ζούσαμε στην Αρχαία Ελλάδα τα ονόματά μας θα γράφονταν κάπως έτσι:

ΑΝΤΩΝΙΣ = ΑΝΤΩΝΗΣ

ΜΑΡΛΑΡΙΤΑ = ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΙΣΑΑΚ = ΙΣΑΑΚ

ΛΕΟΡΛΙΑ = ΓΕΩΡΓΙΑ

Πάνω στο αγγείο είναι γραμμένο το ελληνικό αλφάβητο

Αρχαιοελληνική επιγραφή

Τα ονόματα των παιδιών της ομάδας χαραγμένα πάνω σε πλάκες από πλαστελίνη με το αρχαίο ελληνικό αλφάβητο.

Υλικά γραφής

Τα αρχαία χρόνια ,πριν ανακαλυφθεί το χαρτί, έγραφαν πάνω σε πέτρινες πλάκες. Αργότερα έγραφαν πάνω σε κομμάτια από σπασμένα αγγεία ,τα όστρακα,που ήταν και φθηνό υλικό.

Τα παιδιά στο σχολείο είχαν ξύλινες πινακίδες αλειμμένες με κερί . Χρησιμοποιούσαν μυτερά εργαλεία που ονομάζονταν γραφίδες ή στύλοι και χάραζαν πάνω στην κέρινη επιφάνεια τα γράμματα.

Οι Αιγύπτιοι χρησιμοποιούσαν τον πάπυρο ,ένα είδος χαρτιού φτιαγμένο από το φυτό πάπυρος που φύτρωνε στις όχθες του ποταμού Νείλου και ήταν το υλικό που χρησιμοποιούσαν όλοι οι λαοί της Μεσογείου.

Στην αρχαία πόλη Πέργαμο της Μικράς Ασίας κατασκευάστηκε για πρώτη φορά η περγαμηνή ,φτιαγμένη από δέρματα μικρών κατσικιών ή αρνιών.

Το χαρτί το ανακάλυψαν πρώτοι οι Κινέζοι τον 1^ο αιώνα μ.Χ., όμως το κρατούσαν κρυφό για πολλούς αιώνες. Χρησιμοποιούσαν φύλλα και κουρέλια για να το φτιάξουν.

Πάνω στο χαρτί έγραφαν με μεταλλική πένα ή με φτερό χήνας και μελάνι.

Χρειάζεται να φτάσουμε στα 1560 για να ανακαλυφθεί το μολύβι από γραφίτη. Όσο για το στυλό με μπίλια που σήμερα βρίσκεται παντού, εφευρέθηκε λίγο μετά τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο.

Υλικά γραφής

Όστρακο από την αρχαία Αθήνα

Η τυπογραφία

Οι Κινέζοι επινόησαν την τυπογραφία πριν από τον 11^ο αιώνα μ.Χ. Χρησιμοποιούσαν γράμματα από ξύλο ή πηλό. Στην Ευρώπη ο πρώτος που εφάρμοσε την τέχνη της τυπογραφίας ήταν ο Γερμανός Γιόχαν Γκούτεμπεργκ, Γουτεμβέργιος, το 1452.

Ο Γουτεμβέργιος κατάλαβε ότι τα γράμματα ή «τυπογραφικά στοιχεία» μπορούσαν να κατασκευαστούν από μέταλλο. Με τα γράμματα αυτά έφτιαχναν λέξεις κι έπειτα μπορούσαν να τα ξαναχρησιμοποιήσουν για να φτιάξουν καινούριες λέξεις σε άλλη σελίδα, όταν η πρώτη είχε τυπωθεί. Το πρώτο βιβλίο που τύπωσε ο Γουτεμβέργιος ήταν μία βίβλος, γνωστή σήμερα ως η Βίβλος του Γουτεμβέργιου.

Τα πρώτα βιβλία ήταν πανάκριβα και μόνο οι πλούσιοι μπορούσαν να τα αγοράζουν, γιατί γράφονταν στο χέρι. Αυτή η δουλειά γινόταν στα μοναστήρια και στα βασιλικά εργαστήρια. Με την τυπογραφία τα βιβλία δε γράφονταν με πένα ή φτερό, αλλά με «μεταλλικούς χαρακτήρες», έτσι ακόμη και οι πιο φτωχοί μπορούσαν να έχουν ένα βιβλίο.

Γουτεμβέργιος

Τα πρώτα πιεστήρια είχαν αρκετά σύνθετο μηχανισμό για την εκτύπωση των βιβλίων. Το πρώτο στάδιο ήταν η στοιχειοθέτηση της σελίδας. Όλα τα στοιχεία στερεώνονταν με σφήνες σ' ένα μεταλλικό πλαίσιο, τη φόρμα. Η φόρμα τοποθετούνταν σε μια επίπεδη επιφάνεια, το μάρμαρο, όπου τη μελάνωναν. Κατόπιν, τοποθετούσαν το χαρτί πάνω από τα στοιχεία κι έστρεφαν έναν κοχλία με δύναμη για να κατεβεί μια επίπεδη επιφάνεια, η πλάκα, η οποία πίεζε το χαρτί πάνω στα στοιχεία.

Βιβλιοθήκες του χτες και του σήμερα

Στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου κατά τα ελληνοιστικά χρόνια ο βασιλιάς Πτολεμαίος ίδρυσε την πλουσιότερη και λαμπρότερη βιβλιοθήκη του αρχαίου κόσμου, γνωστή ως «**Μεγάλη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας**», με 500.000 περίπου τόμους και καταλόγους. Είναι η πρώτη προσπάθεια για τη δημιουργία συστηματικής

επιστημονικής βιβλιογραφίας. Η βιβλιοθήκη αυτή καταστράφηκε από πυρκαγιά κατά την άλωση της Αλεξάνδρειας από τον Ιούλιο Καίσαρα και τους Ρωμαίους το 47π.Χ.

Η **Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας** εξυπηρετεί τους 50.000 κατοίκους της Βέροιας και ακόμη 130.000 ανθρώπους στις γύρω περιοχές. Για να προσεγγίζει ανθρώπους σε απομακρυσμένα αγροτικά χωριά, η Βιβλιοθήκη στέλνει κινητές βιβλιοθήκες εξοπλισμένες με βιβλία και φορητούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Εκτός από το δανεισμό βιβλίων και άλλων εντύπων η Βιβλιοθήκη παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης και τεχνολογίας στους χρήστες της. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στους νέους ανθρώπους με το νέο της τμήμα για παιδιά και εφήβους, τα Μαγικά Κουτιά, τα οποία παρέχουν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σταθμούς μουσικής, περιοχές παιχνιδιού σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους και πλήρες πρόγραμμα δραστηριοτήτων – από αφήγηση ιστοριών μέχρι τέχνες και χειροτεχνίες (εκφραστικά μέσα).

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας έχει βραβευτεί από το ίδρυμα Bill & Melinda Gates τον Αύγουστο του 2010 ως πρότυπο βιβλιοθήκης στην Ελλάδα.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΗΣ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ 16^{ου} ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

1. Αβραμίδης Ισαάκ Συμεών
2. Ιωσηφίδης Ιωάννης
3. Κουζούπης Ανδρέας
4. Μποζάμπαλης Νικηφόρος
5. Σβαρνόπουλος Ελευθέριος-Αντώνιος
6. Τερζόγλου Δημήτριος
7. Τσαμήτρος Αντώνιος
8. Χάσα Ερμής
9. Χατζηαντωνίου Στέφανος
10. Αλαμπουρινού Δήμητρα
11. Αρβανίτη Γεωργία
12. Γεωργιάδου Νίκη
13. Γκιελοσιάνι Μαρία
14. Γρηγοριάδου Μαρία-Αντωνία
15. Εμμανουηλίδου Σοφία
16. Θεοδοσιάδου Ζωή
17. Κουκουτέγου Παναγιώτα
18. Κουτσογιάννη Κωνσταντίνα
19. Μουσένα Βασιλική
20. Μουσένα Ησαΐα
21. Μπλατσιώτη Ευαγγελία
22. Σαράντη Δήμητρα
23. Τσαμήτρου Μαργαρίτα

ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ

ΜΥΣΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

Νότα, Μαρία, Στέφανος, Ιωάννης

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

A		N	
B		Ξ	
Γ		O	
Δ		Π	
E		P	
Z		Σ	
H		T	
Θ		Υ	
I		Φ	
K		X	
Λ		Ψ	
M		Ω	

Νότα, Μαρία, Στέφανος, Ιωάννης

€ ||| ▲ eye S ||| ▲ eye + I +

€ ⊗ S + ⊗ ⊗ W W W W ⊗ ▲ eye +

→ ← I ⊗ |||

W W W W ⊗ I ⊗ ⊗ ⊗ I → ← W W W W

▲ eye + € eye W W W W

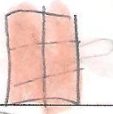
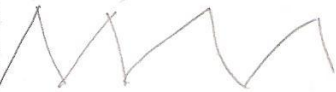
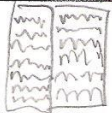

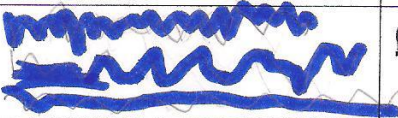

W W W W ||| S + eye

eye I + W W W W eye

Το νοητικό επίπεδο των ηρώων
και τα οξεία όργανα.

Ομάδα 2

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

A		N	
B		Ξ	
Γ		Ο	
Δ		Π	
Ε		Ρ	
Ζ		Σ	
Η		Τ	
Θ		Υ	
Ι		Φ	
Κ		Χ	
Λ		Ψ	
Μ		Ω	

0 Ομαδας του φουτου
Ανση
εχει κορμιματα λεφτα και σιγαυητια

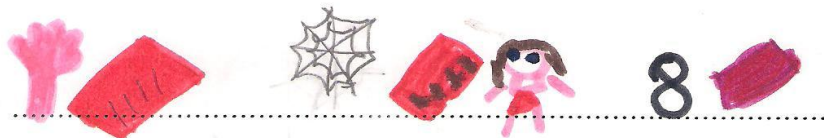
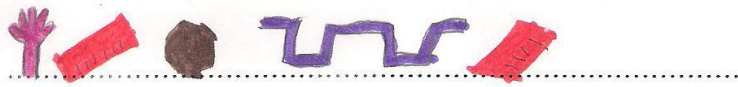
ομάδα 3^η

Δημήτρα, Δημήτριος, Μαρία, Νίκη

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

A		N	
B		≡	
Γ		O	
Δ		Π	
E		P	
Z		Σ	
H		T	
Θ		Υ	
I		Φ	
K		X	
Λ		Ψ	
M		Ω	

Ομάδα 3 η

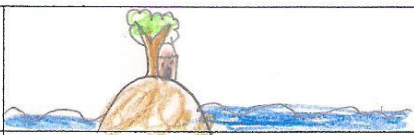

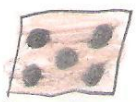

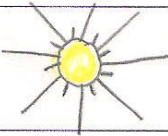

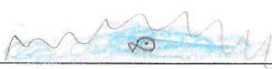

Είχαν ωστόσο φοβόμο υπάπχει κάτι κακικό που το έβρου τέρσερα
ναβίδα.

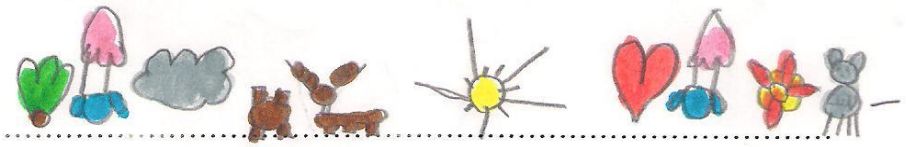
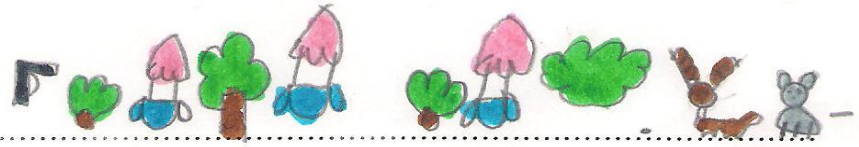
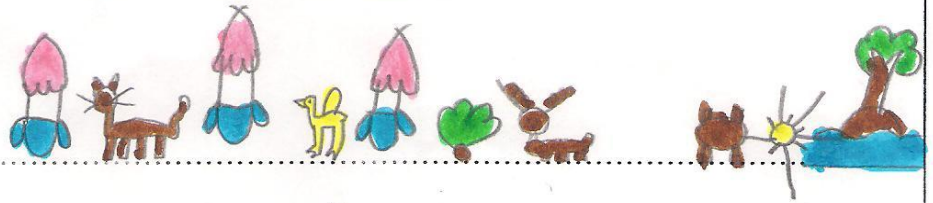
Κων/να, Ζωή Βασιλική, Λευτέρης

Ομάδα 4

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

A		N	
B		Ξ	
Γ		Ο	
Δ		Π	
Ε		Ρ	
Ζ		Σ	
Η		Τ	
Θ		Υ	
Ι		Φ	
Κ		Χ	
Λ		Ψ	
Μ		Ω	

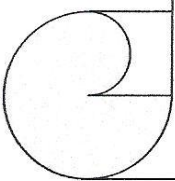
Λευτέρη, βασιλική, ζωη, κωνίνα.

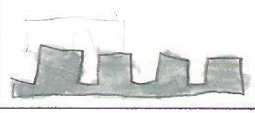

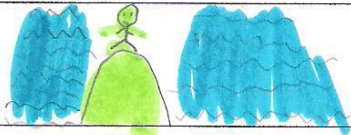

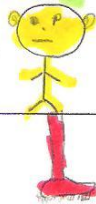

.....

καλυτέρη ομάδα.

Αγαπώμε την ομάδα μας. Είμαστε η

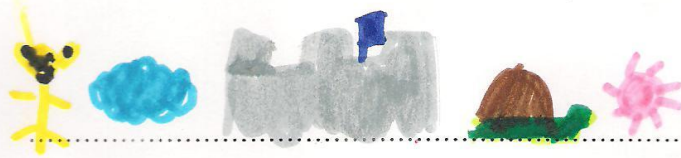

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

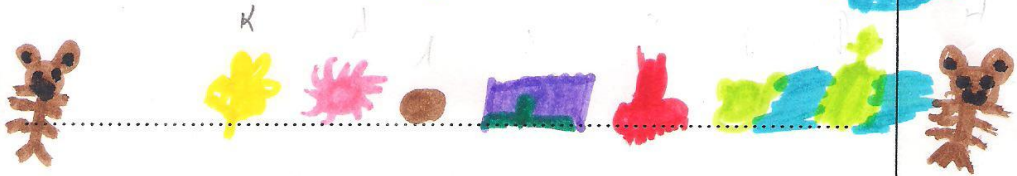
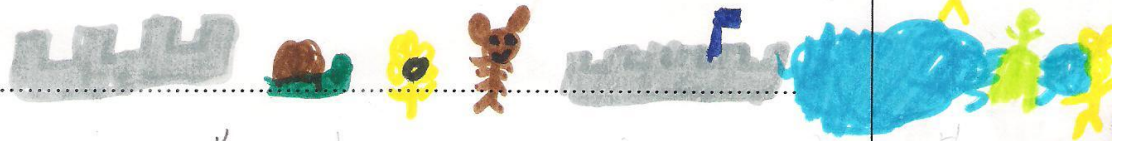
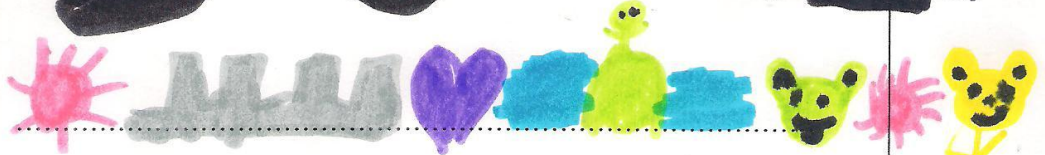
A		N	
B		Ξ	
Γ		Ο	
Δ		Π	
Ε		Ρ	
Ζ		Σ	
Η		Τ	
Θ		Υ	
Ι		Φ	
Κ		Χ	
Λ		Ψ	
Μ		Ω	

5 ομάδα

Σοφία, Σοφία, Αντρέας, Νικόλαος

5 ΟΜΑΔΑ

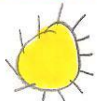

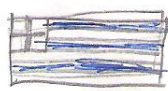

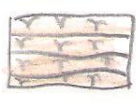

Σοφία, Δημήτρης, Αντρέας, Νικόλαος
η καλύτερη ομάδα

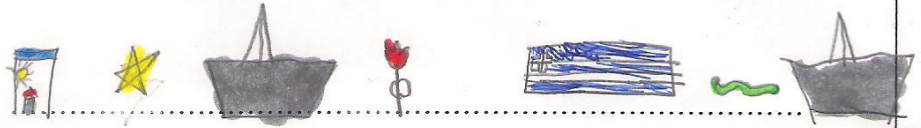
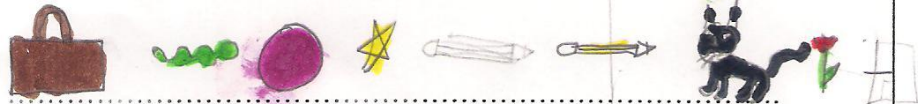
Ερμής, Ευαγγελία, Ησαΐα

Ομάδα 6

Φτιάχνουμε το δικό μας μυστικό κώδικα. Αποδίδουμε κάθε γράμμα του αλφαβήτου με διαφορετικό σύμβολο ή με ένα άλλο γράμμα ή αριθμό. Μετά γράφουμε ένα μικρό μήνυμα ακολουθώντας τον κώδικά μας και το δίνουμε στις άλλες ομάδες για να το διαβάσουν.

Α		Ν	
Β		Ξ	
Γ		Ο	
Δ		Π	
Ε		Ρ	
Ζ		Σ	
Η		Τ	
Θ		Υ	
Ι		Φ	
Κ		Χ	
Λ		Ψ	
Μ		Ω	

Ομάδα 6 Ερμής, Ευαγγελία, Ησαΐα

Πάντα σχολείο και παιχνίδια είναι.

Νίση